

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

X. aastakäik.

Laupäeval, 12. oktoobril 1929. a.

X. aastakäik.

Kuidas jooksevad maailma kiireimad mehed.

George Simpson, Percy Williams, Eddie Tolan, Claude Bracey.

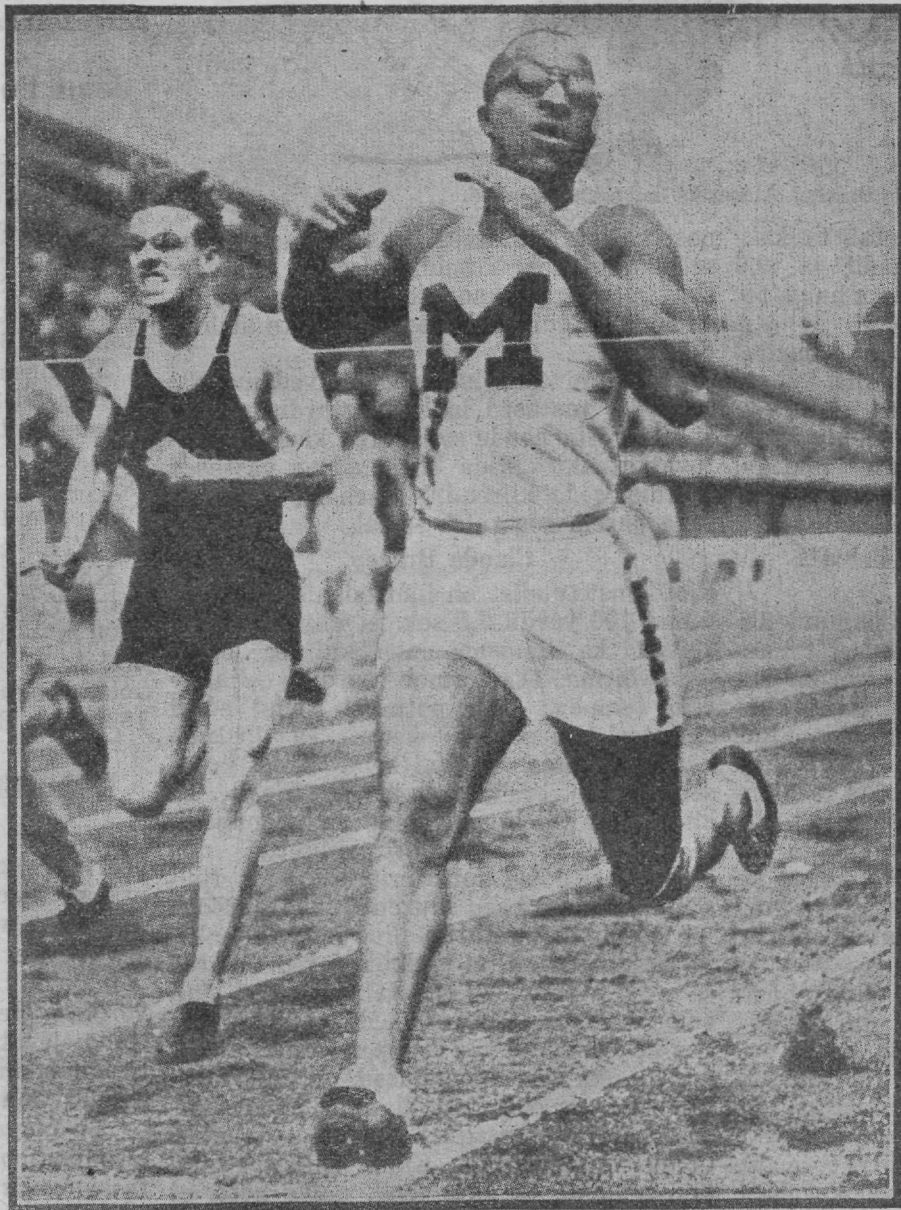
Reginald Bowen, Euroopat külastanud Ameerika sporditrupi kapten ja maailma populaarsemaid sportlasi, on avaldanud Euroopa lehtedes suurimate praeguseaja kiirjooksjate üle järgmise kirjutuse:

— Ma olen mitmeid kordi seadnud enesele viimastel aastatel küsimuse, millest on see tingitud, et nüüd nii tihti jooksevad paljud mehed 100 yardi 9,6 või isegi alla. Ma püüan teha katset selgitada, kuidas üks või teine parim spinter suudab jõuda oma hiilgeaegadeni.

George Simpson'i

nimetatakse täie õigusega maailma kiireimaks jooksjaks. Nähes sageli teda, jõuad veendumusele, et tal on omadus pääseda startidist välja kiiremini kui ükski teine. Ta on üle 180 sentimeetri pikk, tugeva kuid saleda kehaehitusega ja sihvakate jalgadega. Ta jooksustilil iseloomustub kere rohke ettelangetamise ja jalgade tõstmisega haruldaselt kõrgele. Jõud, mis teda kisub tegelikult edasi, on närvi jõud, akkumuleeritud viimistletud treeningusüsteemi ja minutini reguleeritud elukommetega.

Simpsoni esimene mõte ei ole mitte, et kuidagi võita jooksu. Ta jookseb sõna tõsisel mõttes enese viimsele igal võistlusel välja ja saavutab seega ka nõrgas sub ja võib sooritada mitu hiilgejook-

Tolan võidab finischis oma haruldase spurdiga.

Simpson võrdselt hea ja saavutas oma päevasel viiendal jooksul samasuguse aja, kui esimesel või teisel.

Võib uskuda, et Simpson on maailma parim 100 yardi jooksja. Kuid ma lähen veel kaugemale ja ütlen, et Simpson on ka võitmatu 220 yardil. Kahel puhul on ta jooksnud 220 yardi 20,6 — see on aeg, mida ma isiklikult hindan rohkem, kui 9,4 100 yardil.

Percy Williams,

Kanada olümpiavõitja 100 ja 220 yardil, on minu paremaid sõpru. Williams läheb välja sellest teooriast, et ühegi inimese jalad ei suuda liikuda kiiremini kui tema käed. On ju tuntud tõsiasi, et ühenduses iga jalaliigutusega seab käeliigutus. Seda peab silmas treeningul Williams. Ta harjutab rohkesti käte kiirust, arendab jalgade tugevust, kuid käib võrdlemisi vähe harjutamas sõerajal. Williams on väheldase kehaga, kaalub 61 kilo ja on 170 sentimeetri pikk. Nagu Simpsonilgi on tal saledad kuid tugevad jalad.

Kui jooksutaktikut hindan ma Williamsi kõigest kõrgemalt. Ta suudab alati võita selge ja ilmse ülekaaluga, olgu jooksuaeg hea või halb. See iseloomustab ka ta aegu nõrga konkurentsi puhul. Kui võrrelda Williamsi ja Simpsoni, on kanadalane neist kergejalgsem ja näib, et ta puutub vaevalt maad jooksutee ei avalda ta jooksu-

Nobedamad meetrineelajad.

1. lhk. järg.

Claude Bracey, Ameerika nobedamaid mehi.

le mingisugust mõju. See seletab ta kaksikvõidu Amsterdami olümpiaadil ja 9,6 100 yardil Vancouveris uskumata halva tee juures.

Williamsil on kõige suuremad omadused kiiruse arendamiseks, mis ma kunagi jooksjatel näinud. See on ta jalgade ja käte suurepärasest koostööst. Percy arendab oma kiiruse esijoonel käte taktiga, millele peavad järgnema jalad. Seda loen ma ka selgituseks sellele, et ta jääb sageli stardis maha, kuid võib siiski lõpus.

Eddie Tolan,

mustavärviline suurjooksja Michigani ülikoolist, on pühitsenud kahekordset triumfi 100 ja 220 yardi jooksus Ameerika esivõistlustel ja äratanud suurt tähelepanu oma võidurikka turneega Euroopas, kus ta parim aeg 100 meetril oli 10,4. Igal võistlusel, kus ta stardib, arendab ta hämmastama paneva kiiruse viimasel 5—10 meetril. See tugev lõpuspurt viib ta sageli õige napile võidule, mis võib seista ka ainult mõningates sentimeetrites, kuid enesest tegelikult vast paremategi meeste üle.

Tolan on väike ja jändrik, kuid hästi arenenud. Ta kaalub 66 kilo ja on 164 sentimeetrit pikk. Ta jookseb kahte erinevat stiili. Esimese osa nii 100 kui 220 yardil katab ta pika, sulava sammuga, mis lubab teda püsida vastaste kannul $\frac{3}{4}$ -kku jooksu maast. Siis näib ta võtvat enese kokku ja minevat üle ortodoksaalsele sprinterstiilile, kõrgele tõstetud põlve ja ettekallutatud kerega. Käeliigutused on siis jõurikkad ja rebivad ja ilma kahtluse-ta võib ta siis iga temaga kõrvuti oleva mehe.

Ma küsisin Eddielt, et kas ta ei suudaks joosta kiiremini, kui ta raiuks kogu tee selliselt nagu finischis. Kuid Eddie vastas, et tal on palju kasulik lasta en-

nast vedada vastastest ja nende selja taga seisukohta hoides neid finischis üllatada. Oma mõningate kaotuste kohta seletas ta, et need on tulnud lihtsalt vastaste alahindamisest.

Eddie ei oska ise tormata vedama. Ta laseb ka vastased lahkuda stardist enne, et siis võtta nende selja taga käsile otsustavat ataaki. Mida kiiremad on vastased stardis, seda kiiremini läheb ka Eddie ja seda parem aeg tuleb temal.

Claude Bracey

Rice'i instituudist on inofitsiaalselt saavutanud 100 yardil 9,5 sek. ja mitmel korral võitnud ka Simpsoni enne, kui see õppis teda võitma. Ta tormab stardist välja torreda tempoga, kuid patustab siis edasi sprinteristiili nõuete vastu. Ta jookseb liig püsti, hoiab koguni keha tagasi ja laseb ennast vedada ainult jalgadest. Ta käed töötavad liig madalalt ja tal puudub see vajaline „uppercuti“ liigutus, mis omane paljudele sprinteritele. Vast finischis paneb ta käed suuremal määral tööle.

Claude on puhtatüübiline jalgade-jooksja, kuid need on tal ka haruldased. Jalatöö — eriti stardis — on tal kiireim, kui enamusel sprinteritest, keda ma näinud. See kiire jalgade töö kompenseerib ja kaalub üles ta teised puudused. Jooksul lõpul tuletab ta meele liigutusi, mida nimetatakse Paddocki finischiks. Lindile läheneb ta võrratult kiirelt. Kahel viimasel sammul muudab ta käte tööd, mulle näib, et ta tõmbab käsi selja tagant läbi, nagu kaugushüppajad ärähüppel. Igas jooksus, kus ta löi Simpsoni, kordas ta seda manöövrit.

Minu äranägemise järele dikteerib igale jooksjale jooksustiili ta erinev kehastiil. Mis puutub Simpsoni, Williamsi, Tolani, Bracey ja Wykoffi, siis panevad nad rohkelt energiat jooksu viimasesse ossa, ja see näib andvat eriti kiireid aegu.

Palm Helsingis teine.

V. Palm sõidab oktoobri lõpupäevadel Ameerikasse, kus hakkab elukutseliseks poksijaks. Enne ärasõitu esines ta Helsingis Toverite võistlusel ja teeb kaasa Tallinnas ka Spordi ja Läti poksiklubi vahelise matschi.

Helsingis sattus Palmile esimeseks vastaseks keskaalus Mykkänen, kes on uus, kuid tubli mees. Esimene round oli tasavägine, teine ja kolmas läksid Palmi ülekaaluga. Tüse punktivõit.

Järgmisena sattus Palm kokku Soome meistri Stjärnstedtiga. Mõlemad olid hästi liikuvad, kuid ei pannud esimesel roundil kuigi palju välja. Teine round läks juba aktiivsemalt, kus Palm näitas head lähivõitlust. Kolmas oli juba tormiline ja seal korjas Palm oma võidupunktid.

Olles veel väsinud matschist Stjärnstedtiga, tuli Palmil minna kohe Hakkaraise vastu, kes on läinud aastal töölisliidust üle tulnud tüse mees. Võistlus oli ühejõuline enam-vähem, kuid paremus otsustati soomlase kasuks.

Nii jäi Palm üldkokkuvõttes keskaalus teiseks Hakkaraise järel.

Samal võistlusel esinesid ka norralased Nielsen ja Michelsen. Nielsen võitis kukkaalus, kuna Michelsen tuli Väkevä järel kerkeskaalus teiseks.

Jean Bouini mälestusvõistlused.

Pariisis peetakse iga aasta Prantsuse suurima jooksja, sõjas surma saanud Jean Bouini mälestuseks võistlusi. Tänavu oli seal konkurents eriti lai ja elav.

100 m — 1. Cummings, Ameerika, 10,8; 2. Körnig, Saksa; 3. Sureaud, Prantsuse; 4. Rousseau, Prantsuse; 5. Van den Berghe, Holland; 6. Schlösske, Saksa. 300 m — 1. Moulines, Prantsuse 35,0; 2. Hanlon, Inglise, 35,4; 3. Robert. 800 m — 1. Ladoumegue 1.56,0; 2. Laserre; 3. Galtier. Ketas — 1. Winter 45.49; 2. Noël 44.45. Oda — 1. Degland 56.83. Kõrgus — 1. Philippon 1.80. Kaugus — 1. Meier, Saksa, 6.71. 200 m — 1. Cummings 22,4; 2. Körnig 1 m; 3. Rousseau, 400 m — 1. Hanlon 50,8; 2. Laserre 51,6; Sarrade. 1500 m — 1. Ladoumegue 4.01,4; 2. Ledue 4.11,4; 3. Cleau 4.15,0. 5000 m — 1. Loukola, Soome, 15.20,4; 2. Beddari, Itaalia, 15.20,8; 3. Boitard, Prantsuse, 15.36,0

Filmitäht olümpiamängudele.

Värske Ameerika teate kohaselt treenerivat kuulus kinotäht Bebe-Daniels praegu hoolsasti ja kavatsevat kaitsta Ameerika värve vehklemises Los Angelesis. Ameerika eksperteide arvates ei olevat Bebe Daniels halvem Saksa olümpia-võitjast Helene Mayerist. Ka kergejõustikus olevat Danielsil häid saavutusi, kuna ta omandanud hea tehnika oma hiljutiselt mehelt Charles Paddockilt.

— Lloyd Hahn, Ameerika kuulsamaid keskaalujooksjaid, on lõplikult läinud professionaaliks. Ta hakkas treeneriks Virginia ülikoolis ja saab 10.000 dollarit aastas.

— Kõrgeid üleminekutasusid on maksnud paremate meeste eest tänavu Inglise jalgpalliklubid. Nii maksis 4500 naela Dundee Hutchisoni eest, Liverpool James Smithi eest 5500 naela jne.

— Düsseldorf löi Pariisi jalgpalli linnavõistlusel 4:1 (1:0) ja London Kölni 7:3.

Bernard Shaw poksist.

Tuntud poksieksperit ja ajakirjanik Norman Clark külastas Inglise kirjanikku Bernard Shaw'd ja avaldas sellest intervjuu.

„See ei olnud Teist kuigi tark tegu, mind üles otsida,“ ütles Bernard Shaw, ise elavalt minu kätt raputades. „Teie teate ju“, jatkas ta, „et ka teatrielu koosneb löökidest ja paraadidest. Mis saaks meie suurtest poksimatest, kui rahvas teaks, kui vähe lööke tabab märki ja kui vähe kahju teevad nad õieti? Kunagi ei tohi vaadata näiteid taha. Sama maksab ka minu elukutse kohta. Teie hoiduge ikka, nii palju kui võimalik, kunstnike külastamast nende kodus.“ Siis laskus ta oma tugitooli ja naeris üle terve näo.

„Teie kirjutate oma artiklis minu „Cashel Byroni professioni“ üle, algas ta uuesti, „et ma eksivat, kui tõendan, et poksigeenius ei ole midagi enam kui harilik hingamise protseduur, või mesilased, kes ehitavad oma kärke? Ja mikspärast ei peaks see olema mitte õige? Poksimate kunst seisab selles, et rusikalööke mõõta õieti aja ja tugevuse järele ja samaaegselt valida õiget liigutust õigel ajal, mis on sama instinktiivne, kui minu poolt eelpool toodud näited. Teadagi on ka need omadused inimeste hulgas piiratud mõõdul jaotatud. On miljoneid inimesi, kes hingavad, kuid õige väheseid, kes suudavad teise ühe rusikahoobiga pikali sirutada. See ei muuda aga midagi selles andes eneses. Teiste annetega on lugu samuti. Andke mulle lahendada üks aritmeetiline ülesanne. Ma murrin seal vast pead pool tundi ja lahendus võib kujuneda vale. Kui Teie annate aga sama ülesande lahendada sündinud matemaatikule ja ta leiab Teile lahenduse sama kiiresti, kui Shakespeare ja mina sõnu, mis peavad väljendama suuri ja sügavaid mõtteid. Iga spetsiifilise omaduse tunnus on kergus, millega ta omanik seda kasutab ja seda omavate inimeste arvu suhtumine neisse, kes seda mitte ei oma.

Üks teine küsimus,“ jatkas Shaw. „Laiemas mõttes võib kõiki omadusi ja ande hinnata kolmes suunas: nende harukordsuse, nende majanduslikuväärtuse ja astme järele, millel nad seisavad inimkonna evolutsioonis kas alals. Jack Johnsoni elukutse oli seni, kui see ei annud mingit sissetulekut, madalaim kõrgist elukutsetest. Kui aga oleks raha üksinda elukutse väärtuslikkuse tunnuseks, peaks teda tänapäev, loogiliselt võttes, rangeeritama kõrgemale kui mind või mõnda astronoomi. Vaimlise evolutsiooni seisukohalt andestatakse siiski mulle ja igale Briti astronoomile ta iseteadvust, kui meie endid Jack Johnsonist kõrgemaks hindame.“

„Ja kuidas on küsimus kasulikkusega?“ „See küsimus on veel raskem,“ vastas Shaw. „Laevaehitaja on kindlasti arvamisel, et tema töö kaalub rohkem astronoomi omast. Ilma astronoomi abita ei suudetaks aga ta laevu juhtida, nagu inimesed ei tea ka ilma minuta, mida nad peavad enesest arvama.“

Küsimusele, kas Shaw külastab ka nüüd veel poksivõistlusi, vastas Shaw naeratades: „Oo, väga harva. Kuid enne kui ma kirjutasin „Cashel Byroni“ olin ma alaline Queensbury poksivõistluste külaline Lillie Bridge'il ja St. James Hall'is.

Päikesepojad on kõrges vormis.

Saksa-Jaapani maavõistlus 79:71.

30.000 tõusva päikese poega oli ilmunud Tokio staadionile jälgima esimest Jaapani-Saksa kergejõustiku maavõistlust. Jaapani nimel tervitas võistlejaid prints Kaja Akuma, millele vastas Saksa saadik Boretzsch. Välisminister G. Stresemanni surma mälestamiseks kandis Saksa lipp musta loori.

Jaapanlased osutasid tugevamat vastupanu, kui seda võis arvata. Esimese päeva suutsid sakslased võita kõigest 36:34, kusjuures vähese tähtsusega ei olnud Trossbachi kukkumine 110 meetri tõkkejooksus. Jaapanlased omandasid esimesel päeval ülalatuslikult kolm esimest kohta. Esimese päeva tagajärjed olid:

110 m tõk. — 1. Miki, Jaapan, 15,1; 2. Weiss, Saksa, 15,3; 3. Shima, Jaapan; 4. Trossbach, Saksa.

Kuul — 1. Hirschfeld, Saksa, 15,51; 2. Weiss, Saksa, 13,80; 3. Takata, Jaapan, 13,51 (uus rekord); 4. Saito, Jaapan, 12,86.

200 m — 1. Eldracher, Saksa, 21,8; 2. Yoshioka, Jaapan, 21,9; 3. Nishi, Jaapan; 4. dr. Wichmann, Saksa.

Teivas — 1. Nishida, Jaapan, 3,90; 2. Wegener, Saksa, 3,85; 3. Oda, Jaapan, 3,80; 4. Köchermann, Saksa, 3,40.

800 m — 1. dr. Peltzer, Saksa, 1,58,4; 2. Engelhardt, Saksa; 3. Okada, Jaapan; 4. Hamada, Jaapan.

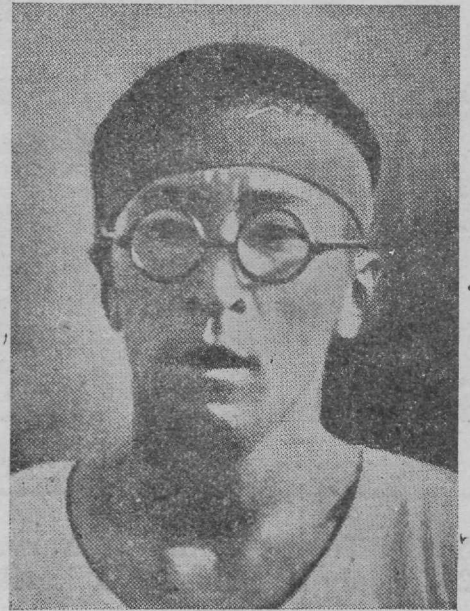
5000 m — 1. Kitamoto, Jaapan, 15,30,8; 2. Tsuda, Jaapan, 150 m; 3. Dieckmann, Saksa, 180 m; 4. Boltze, Saksa.

100+200+300+400 m — 1. Saksa 1,57,4; 2. Jaapan 15 m järel.

Teisel päeval oli võistlustele kogunenud koguni 40.000 pealtvaatajat. Jaapanlased võitsid jälle kolm ala ja näitasid rea hiilgavaid tagajärgi.

100 m — 1. Eldracher, Saksa, 10,6; 2. Nambu, Jaapan, 2 m; 3. dr. Wichmann, Saksa, rinnaosa; 4. Anno, Jaapan.

400 m — 1. Storz, Saksa, 48,6; 2. En-

Kitamoto, tüse mees kesk- ja pikamaa jooksudes.

gelhardt, Saksa, 5 m; 3. Nakayima, Jaapan, rinnaosa; 4. Noto, Jaapan.

1500 m — 1. dr. Peltzer, Saksa, 4,04,8; 2. Böcher, Saksa, 10 m; 3. Kitamoto, Jaapan, 20 m; 4. Fuyiki, Jaapan.

4×200 m — 1. Saksa 1,27,2; 2. Jaapan.

Oda — 1. Molles, Saksa, 62,28; 2. Sumiyochi, Jaapan, 57,85; 3. Sukanuma, Jaapan, 57,57; 4. Wegener, Saksa, 55,23.

Ketas — 1. Saito, Jaapan, 42,05; 2. Hirschfeld, Saksa, 41,10; 3. Itabashi, Jaapan, 40,07; 4. Weiss, Saksa, 39,02.

Kaugus — 1. Nambu, Jaapan, 7,31; 2. Köchermann, Saksa, 7,18; 3. ja 4. Ladewig, Saksa, ja Oda, Jaapan, 6,87.

Kõrgus — 1. Kimura, Jaapan, 1,90; 2. Ono, Jaapan, 1,90; 3. Ladewig, Saksa, 1,88; 4. Wegener, Saksa, 1,70.

Kokkuvõttes võitis Saksa 79 punktiga Jaapani 71 vastu.

Koos ühe oma lähedase sõbraga, kes, nagu kõik luuletajad, tunneb suurt kirge võistluse vastu. Tähtsamad poksiringid oli siis Bob Habbijams School of Arms ja Bill Richardsons Blue Anchor, mida mina siiski ei külastanud. National Sporting Club'i ei olnud siis veel Londonis. Parim selle aja rusikavõitleja oli Jack Burke, kes ühel rattasõidul jättis elu. Üks tema löökidest oli, mis mind virgutab kirjutama „Cashel Byroni“.

„Siis oleks imetleda veel Ned Donally't, kuninglikku professori, kes enesele lasi teha uue torukübara ja visiitkuue, kui sai käsu tulla kuninga ette poksima. Ka temale võlgneb Cashel Byron midagi.“

„Ja suured Birminghami amatöörpoksijad Tom Hill ja Anthony Diamond?“

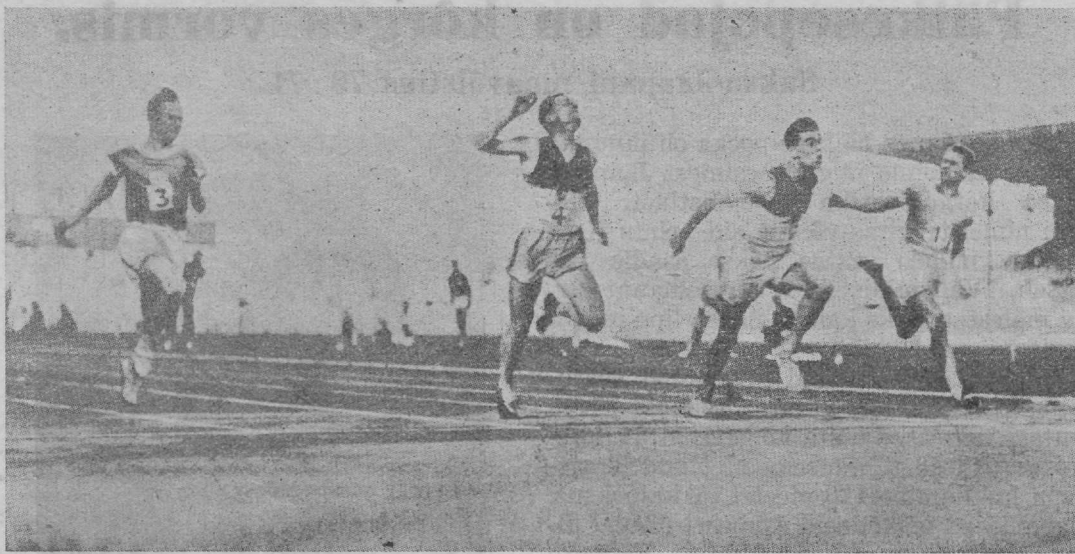
„Ka neid mäletan ma hästi,“ vastas Shaw. „Oli veel üks tüse amatöörpoksija, tuntud teadlase ja publitsisti vend, kes võistles kaasas Queensburys ja võitis. See mees oli ehtne kukk. Ta esines ka St. James Halli tschampionaadis. Tema vastu pidi võistlema Diamond, kel oli selja taga rida kergekaalu tiitleid, kuid Diamond hoidis kõrvale ja läks raskekaalu. Seal läks ta kokku Queensbury hiiglasega. Hiig-

lasel ei olnud mingisuguseid schansse. Et hiiglane oli gentleman, hoidus ta härjana pealetormamast, ja Diamond oli nii välkiire, et igähele oli oodatud silmapilguks, mil ta kindapaal läks lahti, et saada korralikult hingata selle kinniköitmise ajal. Diamond võitis ülekaalukalt ja Bernard Shaw jäi mulje, et ta on parimaid poksijaid.“

Ma märkasin, et selline võitlus tekitas vast Shaws tunde, et poks on brutaalne ala ja seepärast hoiabki ta kõrvale poksiareenist.

„Poks on vaevalt toorem kui võidujooks või aerutus,“ vastas kirjanik. „Üldiselt on need, kes sõnu teevad poksi toorusest just suuremad propagandameistrid kassahoidjatele. Kiireltraveliigastus, nagu lõua knock-out, on kõike muud kui valus ja on parim anästhetikum. See ei peletaks mind kunagi ringist eemale. Ma loobusin poksivõistlustel käimisest teisejärgu saavutuste vaatamise pärast, mis mõjuvad väsitavalt. Seal ei ole näha midagi peale löömingu, ei tõsise võitluse brutaalset realismi ega ehtsa mängu kaasakiskuvat hoogu.“

— Helsingis peeti jalgpallimatsch pealinna ja provintsi vahel, mis lõppes eelmise kasuks 7:2 (3:0).

100 meetri finisch Soome-Prantsuse maavõistlusel. Sureaud ja Rousseau löövad Kopost ja Pitkäst.

Vahlstedt tõukab kuuli Pariisis 15.43.

Narva Tennis-hokiklubi Narva 1929. a. jalgpallimeister ja karikavõitja.

Lõi finaalis Astrat 5:0 (4:0).

Möödunud pühapäeval peeti Narvas linna spordiväljal kohalikkude seltside N. T. H. klubi ja N. Ü. Astra vahelist finaalmängu jalgpallis. Võistlusel oli otsustada 1929. a. Narva linna spordikomisjoni poolt välja pandud rändauhinna-höbekarika esialgne saatus. Varemalt olid mõlemad meeskonnad ennast võitudega Võitleja ja Svjatogori üle lõppvõistlusele viinud, mille tõttu ka võistlus jalgpallipublikus teatavat põnevust tekitas. Lisaks sellele tehti teatavaks ka Võitleja esinemise resultaati Pärnu Terviseiga Tallinnas, mille tõttu oli pealtvaatajaid külluses.

Üllatusena selgus aga veidi enne mängu, et Astras mingisugustel seletamatutel põhjustel mitmed mängijad kaasa ei mängi, mille tõttu ka seltsil väljavaated võiduks kokku varisesid.

Astra asub mänguväljale nelja varamehega klubi hariliku koosseisu vastu Treschevi THKI juhtimisel.

Astra võtab ülekaalu küll endale, kuid klubi läbimurded annavad peaaegu alati tulemusi. Nii kujunebki esimeseks poolajaks seis 4:0 klubi eduks, kuigi Astral oli väike ülekaal.

Teisel poolajal nurjub Astral mitu surmkindlat võimalust, kuni klubi viimaks ohjad endale võtab ja mängu lõpu täielikult valitseb, lisades veel ühe värava kirja. Seega üldseis 5:0 N. T. H. klubi eduks, mis siiski jõudude mõõdupuuna veidi ränk. Peale võistlust andis Astra sp. osak. esimees U. Kiviste klubi meeskonnale hõbekarika tervitusega üle.

Järva kergejõustiku rõõmus pale.

Noorte töotusrikas juurekasv. — Raskuspunkt Amblas.

Järva sport on jälle saanud hoogu. Kui aastat kolm-neli tagasi Paide ja Türi kergejõustikus endast kõnelda lasid, peeti paar aastat vahepeal Järvamaad spordis peaaegu kadunuks. Tänavune suvihooaeg tõi aga suure elavuse järva-katesse ja sport kandub ikka enam massi. Kui ka tänavused tipp-saavutused pole liiga kõrged, on seda rõõmustavam noorte innukate jõudude suur juurekasv. Teatud määral kurvaks nähteks on, et rida seltse ja ühes nendega sportlased, on registreerimatud. Aastaid tagasi oli Järva kergejõustiku kants Paides, kelle Pürni, Uusna, Kärt, Tepp j. t. praegu kipuvad jääma unustusse. Siis kõneldi Türi Karpenderist, Ildast, Viirmanist, kuid liig lühikeseks ajaks. Juba nihkus raskuspunkt Koeru, sealt aga tänavu juba Amblasse, ulatudes osalt ka Tapale.

Tänavused Järvamaa paremad mehed: Strömberg, Reitsak, Kobbin, Paggi, kuuluvad Ambla-Tapa kantsi, Koeru meestest lasevad veel kõnelda endast Hindrekus, Soll. Osaliselt räägivad saavutiste alal kaasa veel Einmani, Järva-Jaani j. t.

Tänavuse hooaja paremaid saavutusist olgu märgitud:

100 m — Strömberg 11,5 (Ambla), Kuulmata (Ambla) 11,7, Paal (Tapa) 12,0.
200 m — Strömberg 23,5, Hindrekus (Koeru) 25,0, Paal 25,9.
400 m — Hindrekus 55,0, Strömberg 55,7.

800 m — Allik (Ambla) 2.19,0.
1000 m — Reiman (J.-Jaani) 3.03,0.
1500 m — Lugus (Paide) 4.30,2, Pulk (Tapa) 4.30,6.
3000 m — Selter (Einmani) 9.45,0, Valguta (J.-Jaani) 9.53,0.
5000 m — Lugus 18.22,0.
4×100 m — Ambla (Kuulmata, Paggi, Kobbin, Strömberg) 47,7 s. 800+400+200+100 m — Ambla 4.16,4. Kaugush. — Strömberg 6.12, Soll (Koeru) 6,03, Paggi 6,00. Kõrgus — Soll 162, Kobbin 160.
Kõlmik — Kobbin 12.48, Strömberg 12.27, Soll 12.24.
Teivas — Viirman (Türi) 3.10, Kobbin 3.05, Soll 2.90.
Kuul — Soll 11.78, Kärt (Paide) 11.55.
Ketas — Kärt 35.57. Weberkreutzman (Koeru) 34.95, Kobbin 34.18.
Oda — Reitsak (Tapa) 52.24, Lessel (Tapa) 48.64, Brigo (Tapa) 46.75.

Elavust ja edu on märgata jooksudes ja hüpeteski, vähjakäiku teevad visked. 100, 200, 400, 3000, 4×100, kõrguse, oda tagajärjed on paremad maakonna rekordidest, kuid registreerimatute saavutised! Uued maakonna rekordid on aga Luguse saavutis 1500 m ja Viirmani teivas-hüpe.

— Allison-Van Riju, tänavused Wimbledonini võitjad tennisel, said Pacifici esivõistlustel lüüa Sellar-Brownilt 10:8, 6:4, 6:8, 8:6.

Keller võidab Larva Pariisis.

Pan-Balkani kergejõustiku võistlused.

Kreeka võitis Rumeenia ja Lõuna-Slaavia.

Ateenas peeti nelja Balkani riigi — Kreeka, Rumeenia, Bulgaaria ja Lõuna-Slaavia — kergejõustiku maavõistlust. Võitjaks tuli viimasel ajal suuri edusamme näidanud Kreeka. Ta saavutas 100 punkti. Teise ja kolmanda koha poolitaisid omavahel Rumeenia ja Lõuna-Slaavia, omandades mõlemad 41 punkti. Viimasele kohale jäi Bulgaaria 12 punktiga.

Üldine saavutuste tasapind ei olnud siiski kuigi kõrge. 100 m — Frangoudis, Kreeka, 11,4; 200 m — Frangoudis, Kreeka, 22,8; 400 m — Stavrinou, Kreeka, 53,4; 800 m — Pedan, Bulgaaria, 2,04,8; 1500 m — Pedan, Bulgaaria, 4,24,4; 5000 m — Paveliuc, Rumeenia, 16,25,0; 10.000 m — Bekiaris, Kreeka, 35,23,6; maraton — Sarras, Kreeka, 3.12.31,0; 110 m tõketeiga — Mandikas, Kreeka, 15,6; 400 m tõk. — Miropoulos, Kreeka 57,8; 4×100 m Kreeka 45,4; 4×200 m — Kreeka, 1,37, m — Kreeka 45,4; 4×200 m — Kreeka, 1,37,0; 4×400 m — Kreeka 3,39,8; 3×1000 m — Rumeenia 8.20,0; kõrgus — Bouratovic, Lõuna-Slaavia, 1,75; kaugus — Pedridis, Kreeka 6,86; teivas — Carajanis, Kreeka, 3,60; kolmik — Petridis, Kreeka, 13,79; kuul — Verghinis, Kreeka, 13,56; ketas — Narancic, Lõuna-Slaavia, 41,03; oda — Zacharopoulos, Kreeka, 60,51.

— Kraft jooksis uue Rootsi rekordi 1000 meetris ajaga 2.28,0, end. oli Lundgreni 2.28,5. Samas peetud võistlusel jäi soomlane Iso-Hollo 5000 meetris kolmandaks. 1. Lindgren 15.05,2; 2. Magnusson 15.05,4; 3. Iso-Hollo 15.13,0.

— Kokkinen võitis Stokholmis rootslase Ivar Johanssoni ja ungarlase Tunyoghy punktidega, tulles keskkaalus esimeseks. Raskekaalus võitis Svensson soomlast Nyströmi.

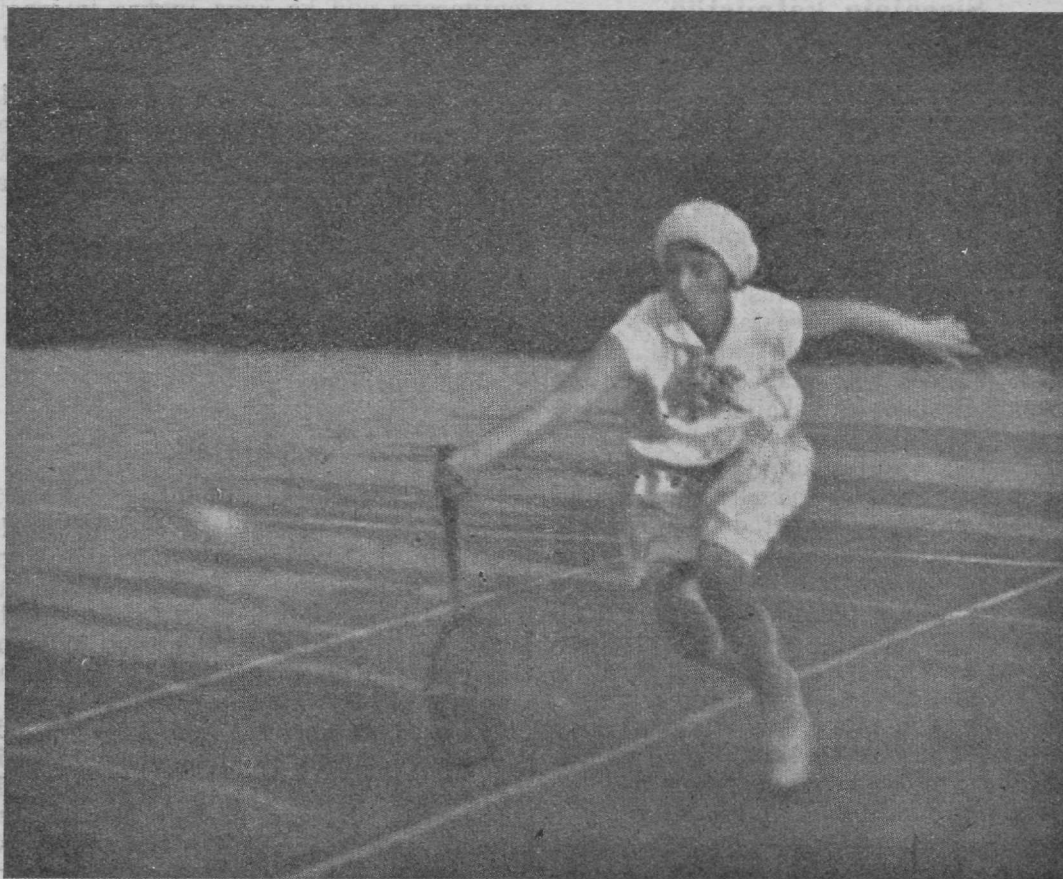
— Rootsis on jooksnud tänavu 19 meest 800 meetrit alla 2 minuti. Paremad on: Kraft 1.54,0; Björk 1.54,8; Svensson 1.56,0; Jönsson 1.56,1; Åkerdahl 1.56,2; Rosenblad 1.57,2; Bylehn 1.57,4.

Huvitafud võhiku „valgespordi“ vaafused.

Chr. Leffberti järgi saksa keelest.

E. Brockneri foto.

Küll kaua levis tennismäng vaid Inglismaal, kus tema süng. Nüüd kõikjal olemas on court, ja harrastusel „valge“ sport; see nimi hästi tabab märki, sest kannavad kõik valget särki, ja meie õrnemsugu koos on valges kleidis mänguhoos. Kui iga kunst, nii on ka tennis mäng paljudele väga õnnis. Kuid meistreid leidub siingi harva, ei anna neid ka Tartu, Narva. Ja aastaid läeb, kui tõuseb mees, kes tennisel kui kala vees. Ma vaatlen meistreid kadestuses! Mis kasu, et ma vaimustuses! Kui ise palli löögi ma keskvärku langeb vaikselt ta. Kui läheb üle, pall on „out“, sest pimesi ta pihta taod. Kui kannatus on väga pikk, siis õnnestub löök juhuslik. See paljuile on suureks prooviks, kes tennisel harrastada sooviks. Kuid kadugu kõik ohked siin, see on vaid südamele piin. Ent katkestan nüüd väikesed palad, ja vaatlen neid, kes suured „kalad“. Neid palju näen ma läheduses ja esijoonel, — kadestuses, on. keda sala mängijad vist südameis kõik vihivad — see Kristjan Lasn, me meister väike, me uhke lootus, tennispäike, tast keegi jagu siin ei saa, kuis ennast ka ei pinguta. On vastane kui traadist nukk, kui tema vastu mängib Pukk, kes rahulik ja väga julge, nii keerab reketit kui sulge, (ta nimelt riigiametnik). Kas pall on lühike või pikk, see tähendab tal väga vähe ja ikka tavaline nähe, et möödab vastasest pall ammu, kui teeb ta esimese sammu. John Dollarit nüüd esitame, ta kõigil tuntud. Nimetame, et mängu mõtet taipab John, tal kehakaal vaid tülik on. Kuid ikka vahvalt, silmad valla, nii võidab ta, või jääb ka alla. Ning Hiiop, edasi nüüd läeme, on härra, millist harva näeme. Lööb iga talle muret teeb, küll päeval, öösel mõttes keeb. Ta vorhand drive on ideaalne, ka service parem kui normaalne, kuid närvid röövivad kõik edu, ta tennistaeva toovad udu. Ka hra Lohk üks tenniskõrgus, kes edu saavutab just võrgus. Tal segapaarismäng on armsam — seal daamist veetlevast ta kärmsam. Me tennisel suur miinus on, et loobus Vanja Paulson, ei mängi enam, haige olles. Me talle kannatuses tolles nüüd terveksaamist soovime. (Eeskujuks oli kõigile.) Ka Kleinberg rohkem korporant, kui spordiharrastaja, — frant. Kuid ka teda mänguhoos, ei sega daamid, ülikool... Need suured, keda nimetanud, end küllalt hästi tutvustanud. Kuid tennistaevas küllalt tähti, kes väiksemad ja harvem nähti.

Pr. V. Nõmmik, Eesti parimaid naismängijaid.

Need on ju Veymarn ja Hans Hesse, ja lisan kohe ridadesse ka Tammann, Freyberg, dr. Krause, kes ikka mängus jäänud ausse. Siis veel Orlovsky, Sevastjanoff ja dr. Schvalbe ja Kusmanoff, Tooms, Feldhuhn, dr. Laur Emil — kõik tunnustatud suurfamiil. Kraag, Tomberg, Tofer — neil on pikk veel tennismängus tulevik, ja Rosenblatt ning Haas — veel noor — on tennisere värske koor. Kui jatkan oma tenniselugu, näen kohkudes, et meestesugu, sel puhul oli riimijal siin enne daame kõne all. Ju daamid hüüavad: „See on shoking!“ Mul süda väriseb all smoking. Kuis juhtus see, mis teen nüüd ma,

on tarvis teha heaks „faux pas“. Oo, daamid, proud Paulson, Hesse, ja Nõmmik, Venger, südamesse te ärge võtke viha, jah mind vabandage Liisa Bagh. Ja Bergi palun: sale neid, oh, ära talle vihateid! Mul oli põhjus, aus mu mõte, tõest kardetav näis mul see võte, te jaoks mul puuduvad ju värvid, sest daamid on nõrgad närvid, kuid üht ma ütlen kummardades meistrinnadele kinnitades: „On mänguväli teieta, kui nurmed ilma lillita.“ Sest „valgespordi“ mehed nüüd kõik tõstku klaasid, kostku hüüd, mis hoogsalt, vahvalt kõlaga: „me õrnemsugu elagu!“

Tennise 10 parimat.

Wallis Myers, keda peetakse maailma parimaks tenniseajakirjanikuks, on tänavuste saavutuste järele seadnud kokku järgmise maailma väljapaistvamate tennisemängijate paremusjärjekorra: **Mehed** — 1. Cochet, 2. Lacoste, 3. Borotra, 4. Tilden, 5. Hunter, 6. Lott, 7. Doeg, 8. Van Ryn, 9. Austin, 10. Morpurgo. **Naised** — 1. Wills, 2. Watson, 3. Jacobs, 4. Nuthall, 5. Heine, 6. Mathieu, 7. Bennet, 8. Resnik, 9. Michel, 10. Goldsack.

Rootsi koolide esivõistlustel

oli rida suurejoonelisi tagajärgi. Bengt Nilsson võitis 100 m 11,2, näidates vahejooksus 11,0. 400 m võitis Bodlund 52,3 ja 1500 m Sandberg 4.23,3. 110 m tõk. läks Bodlundil 16,7. Helmer Karlsson hüppas kaugust 6.63 ja Vehman kõrgust 1.80. Eriksson hüppas teivast 3.35 ja Mannerfeldt heitis ketast 40.64. Bexell viskas oda 48.03 ja tõukas kuuli (kerget)

14.39. Lill Bergren hüppas kõrgust naisetele 1.47 ja Eva Hafström kaugust 4.57. 60 m võitis Kerstin Enhörning 8,2.

Lõuna-Ameerika ujumisrekordid.

Rahvusvahelise ujumisliidu uue määruse järele registreeritakse nüüd ka Lõuna-Ameerika rekorde, nagu Euroopa rekordegi. Lõuna-ameeriklaste suursaavutused on praegu: 100 m — Zorilla, Argentiina, 1.00,6; 200 m — Zorilla 2.24,4; 300 m Tellez, Tschilli, 4.16,6; 400 m — Zorilla 5.16,8; 500 m — Zorilla 6.45,2; 1000 m — Barisione, Tschilli, 16.09,0; 1500 m — Zorilla 21.10,2; 100 m rinnuli — Caridad, Argentiina, 1.22,0; 200 m rinnuli — Meyer, Argentiina, 3.05,2; 100 m selili — Zorilla 1.14,2; 200 m selili — Thomson, Tschilli, 3.07,8; 400 m selili — Zorilla 5.46,7. **Naised:** Schuler, Tschilli, 3.22,6; 100 m rinnuli — Argerich, Argentiina, 1.44,0; 100 m selili — Montero, Tschilli, 1.48,4.

Jalgpalli taktika.

Siseajaja katmistöö.

Siseajaja peab siduma edurivi tagaliinidega. Tervikulise meeskonnasaavutuse eeltingimuseks on siseajaja tubli sidetöö. Kui meeskonna liinid venivad liig pikale, tekib auk ja sellest murrab vastane läbi. Mõlema siseajaja kaudu hoiab meeskond kontakti alal edurivi ja tagaliinide vahel.

Mõningaid erandeid välja arvates on siseajaja vastaseks vastaspoole äärepoolkaitsja. Nii pea kui vastane omab palli, võtab siseajaja enesele kaitseülesande, kattes, jälgides või atakeerides vastase äärepoolkaitsjat. See kaitset soodustav siseajaja töö on mõõduandev kogu meeskonna edule. Kui siseajaja valvab vastase äärepoolkaitsjat lödvalt, võib see liikuda palliga edasi, meelitada enese juure kaitsjad ja nii anda oma (vastase) edurivile suuri schansse. Kaitse peab varisema hiljem või varem üle jõu käiva töö all kokku. Ühe osa passiivsus annab ennast kohe tunda terve meeskonna saavutusvõimes. See on hirmutav, kuid sisaldab eneses ka kasvatusliku tähtsusega momendi. Üle kõige peab seisma üldsuse huvi.

Kui vastane sooritab nurgalööki, tõmbub siseajaja oma värava juure tagasi. Ta vastaseks on reeglipäraselt ikka vastase äärepoolkaitsja. Tuleb aga ka ette, et siseajaja saab eriülesande, näit. mõne iseäranis kardetava vastase valvamise.

Kui vastane toimetab küljeoudi sissevisket, tuleb muutus tavalisse töökavasse. Et siseajaja vastane, äärepoolkaitsja, toimetab sissevisket, ei saa see olla kaetud. Selle asemel aga katab siseajaja nüüd vastaspoole siseajajat, näit. vasaksisemine katab paremsisemist (vaata joon.).

Samuti tuleb toimida, kui vastase äärepoolkaitsja toimetab karistus- või vabalööki.

Siseajaja ülesanded on väga rasked. Nii kehaliselt kui vaimliselt seatakse talle väga suured nõuded. Milline on sobivaim siseajaja tüüp? Talent ei tunne tüüpe! 77-st Inglise esimese klassi siseajajast olid: 14 lühemad kui 171 sm, 39-l oli pikus 171—175 sentimeetri vahel, 20 kõikusid 176—180 vahel, kuna 4 meest olid pikemad kui 180 sentimeetrit. Alla 180

sentimeetri olid ka kaks Inglise internatsionaali: Walker (Aston Villa) ja Cunningham (Glasgow Rangers).

Saksamaal on häid siseajajaid leida harva. Franz (Fürth) ja Träg (Nürnberg) on seal paremad. Mõlemad on keskmise kasvu juures tugeva kehaehitusega.

Siseajaja eritreening.

Palju tööd palliga.

Söötmine.

Löögid.

Jooks palliga.

Ääreaajajad.

Meie käesolevas lühidases jalgpalliõpetuses ei ole loomulikult võimalik anda täielikku ja puudusteta jalgpallimängu kooli. Punktid, mis vajavad laialdasemat erikäsitust, peavad jääma tuleviku peale ja võivad leida praegu selgitust üldjoontes. Eriti maksab see teoreetiliste põhjenduste kohta.

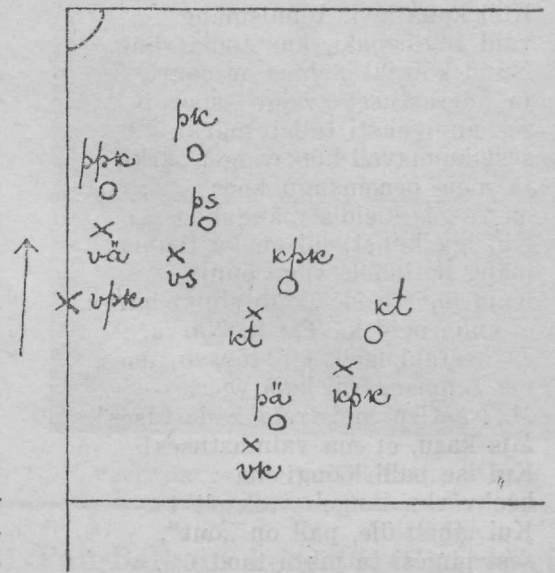
Jalgpall on omaette kunst, s. o. and, saavutusvõime on peamine nõue mängijalt. Kuid iga kunst nõuab ka teoreetilisi aluseid. Need ei ole aga endastmõistetavalt veel mitte kunst. Kuid nad võivad mõjuda kaasa kunsti puhkemiseks suuremale õitsengule.

Ei tohi aga ka ülehinnata teooriat. Oleks hoopis ekslik arvata, et igaks mängus ettetulevaks juhiks võib anda kindlaid teoreetilisi põhjendusi. On tarvis, et asja võetaks vaid füüsilise tegutsemise kõrval ka vaimliselt ja õpitaks teoreetiliselt tundma mänguvõimalusi. Kui kasutada on talent, kõlab juhtnõu: Kasuta kõiki ettejuhtuvaid võimalusi.

Kes aga põlgab teooriat, suudab vaevalt kasutada kõiki võimalusi ja on alaliselt vastase üllatuste alune. Paljud mängijad tarduvad liig ruttu oma mängustiili. Mitte seepärast, et nad oleksid saavutanud jumal teab kui suure täiuse, vaid seepärast, et neil puudub temperament ja tahe edasiõppimiseks. Nende mäng on ühetooniline ja mehaaniline. Ainult õige suured talendid mängivad ka vähese teoreetilise õpetuse juures hästi ja intelligentselt.

Teooria on ka kui meeskonda ühendav side. Ta loob ühtlase vaate kõigis mängijates ettetulevate juhuste kohta. Ilma selleta muutub mäng laialivalgavaks ja katkendlikuks. Samm-sammult, põimides teooriat praktikaga, omandatakse suur mängujoon, õpitakse põhjalikult taktilised ja tehnilised peensused. Üksiku mängija (ka kõige anderikkama) arvamine peab koolutatama klubis valitsevasse süsteemi, muidu ei saa kujuneda võimas meeskond. Mängija võib nimelt kaotada ülevaatlikkuse tervest mängust kui niisugusest ja hakata otsustama vaid oma vaatevinklist. See loob aga katkendliku üldpildi. Kuna edasi kogemused spordis, mis iseenesest kunst, on suure tähtsusega, selgub sellest, et pea ükski mängija ei suuda omandada terveks mänguks jatkuvaid kogemusi.

Ääreaajaja koht on omapärane. Seistes küljejoone ääres, on tal ühelselt mänguvälja piir ja enese ees vastane. Küljejoone lähedus sunnib suurele täpsusele ja pallivalitsemise kindlusele ja nõuab me-

Joon. 74. X pool toimetab küljeouiti. Paremsisemine (ps O) katab vasaksisemist (vs X). Parempoolkaitsja (pk O) seisab reservis.

helt mänglevat kehavalitsemist, sest piiri lähedus raskendab ja piirab mängija tegutsemisvabadust. Teisalt on ääreaajaja positsioonil ka oma hüved. Harilikult koonduvad ikka enamus mängijaid keskväljale ja värava ette ja ääreaajajal on suurem mänguruum. Ülevaade olukorrast on

ILMUSID TRÜKIST EKRAVELIIDU Üld- ja kergejõustiku määrused.

Tähtis käsiraamat sporditegelastele, kohtunikudede ja võistluskorraldajatele.

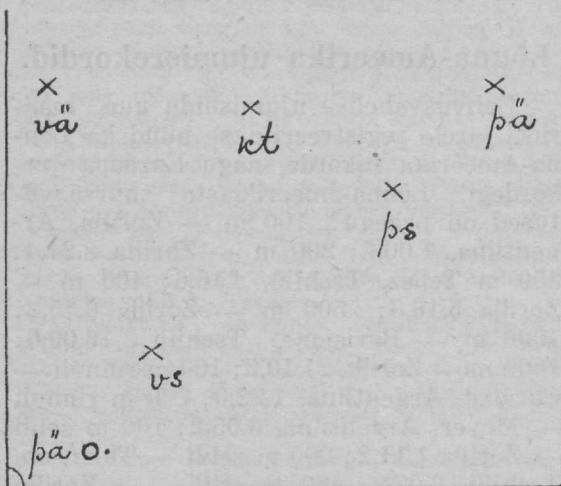
Müügil spordiriistade kauplustes ja spordiseltside juures.

Ekraveliit.

hõlpsam, kuna pilku on tarvis juhtida vaid ühele poole. Kui ääreaajaja liigub ja tegutseb õieti, ei pööra ta mänguväljale kunagi selga ja võib saada ainsa pilguga ülevaate võimalustest. See on eriti tähtis sulust hoidumiseks.

Jimmy Hogan, keda peetakse maailma kuulsamaks jalgpallitreeneriks.

Joon. 73. Oma meeskond on kaitseisukorras. Siseajajad on tõmbunud tagasi. Kuna vastase siseajaja (pā O) on palliga, on vasaksisemine (vs X) kaugemal taga kui paremsisemine (ps X).

Tagasivaade hooajale Haapsalus.

Suurt edu- ja tagajärjekust on näidanud Haapsalu sportlik tegevus möödunud hooajal. Kuna endistel aegadel Haapsalu sportlikud sündmused — võistlused, kursused jne. olid harukordseteks, siis vastandina endisele oli neid erakordselt rohkelt möödunud suvel.

Vast aastaseks saanud Haapsalu spordiselts Läänela on suutnud selle lühikese ajaga küllaldaselt näidata, et ta oma ülesande kõrgusel seisab, et ta on teguvõimas ja kindlail jalgel seisv selts, tänu seltsi juhatusele ja energilisele esimehele hra major Tõnsole.

Suvine hooaeg algas kevadise murdmaajooksuga (4,3 klm.), mille võitis noor M. Kiil — kenatulemusega 13.37,1. Ümberlinna teatejooksu 5x500 võitis Lääne politsei meeskond, Läänela meeskonna ees ja omandas ühtlasi ka üheks aastaks kaitsmiseks Haapsalu kaupmeeste poolt väljapandud nügusa kuju.

Järgmisena peetud kaitseliidu Lääne maleva katsevõistlused üleriikliste kaitseliidu päevade vastu tõid esile nii mitmegei uue noore lubava jõu ja keni tulemusi. Kaitseliidu päeval Tallinnas esineti hästi — millele krooni pähe pani Haapsalu kooliõpilane-kaitseliitlane V. Vabi esimeseks tulemine sõjalises kolmevõistluses.

Läänela poolt korraldatud Haapsalu organisatsioonide vahelised kergejõustiku võistlused olid Haapsalus seninähtuist suurimad. Saavutati rida toredus-tagajärgi Haapsalu kohta, nii: 100 m 11,7 ja 11,9; kaugust kaks meest üle 6 m piiri, kõrgust 1.60 ja 1.55. Parim sportlane platsil oli piirivalve spordiringist Ioh. Leetsman ja parim organisatsioon kaitseliidu spordiring.

Kohalesõitnud Kehakultuuri Sihtkapitali Valitsuse ujumise ja käsipalli instruktor hra H. Rahman jättis Haapsalu sportlaskonda hea mulje. Kursuste lõpul korraldatud ujumisvõistlused andsid häid tulemusi ja tõid esile lubavaid jõude, neist mainimise väärt noor 16-a. A. Luther aegadega 50 ja 400 m vabalt, vastavalt 42,8 ja 8,28,1. Naistest R. Grahovsky, kes isegi Eesti ujumise esivõistlustel suutis kodumaa parimatega võistelda ja 100 m seljali kolmanda koha Haapsalule tuua.

Lääne piirivalve ja politsei võistlused kergejõustikus-ujumises-rattasõidus jne. läksid samuti hoogsalt 50—60 võistleja osavõtul.

Haapsalu Purje- ja sõudeklubi korraldas hooaja jooksul rea sõude- ja süstavõistlusi — neist suurima, Haapsalu organisatsioonide vahelise sõudevõistluse, kus esinesid sõudeklubi, piirivalve, politsei ja Läänela meeskonnad. Võitis noortest poistest koosnev Spordiselts Läänela meeskond (Poots, Plakk, Selg, Rüütel ja Karro) 1 meremiili pikkusel distantsil täpselt ajaga 11 min., jättes pinevas võitluses enesest kolme paadi pikkuse võrra taha teiseks tulnud piirivalve paadi.

Eesti kergejõustiku esivõistlustel esines Läänela esmakordselt rahuloldavalt. Tuli 8 punktiga ÜENÜTOga ühetasa 5. ja 6. kohale. Seal saavutatud tagajärgedest oleks nimetada Juurikas kõrguses 4-jas 1,65 — nagu kõigil kuuel esimesel ja 4x400 m teatejooksus teine, ajaga 3.55,0.

Üleriiklistel politsei ja piirivalve võistlustel Tallinnas esinesid Läänemaa sportlased hästi. Piirivalve võistlustel suutis teatavasti Ioh. Leetsman, Lääne jaoskonnast, isegi üldpunktidega võitjaks tulla, püstitades sealjuures rea piirivalve rekorde.

Suureks sündmuseks ja hooaja ilusaks lõpuks olid esimesed Läänemaa kergejõustiku esivõistlused, kus pandi esimesed Läänemaa rekordimõõdud. Neid võistlusi austas oma küllastamisega Spordi Keskliidu esindaja hra J. Villemson.

Esivõistlustel saavutati rahuloldavaid tagajärgi, millistest parim Arnold Leesmani 400 m 55,1. Mees on samane, kes 1928. a. kaitsväge kergejõustiku esivõistlustel kaotas kodumaa parimale jooksjale R. Keskülile rinnaga 400 m esimese koha, tulles teiseks — aeg 52.6. Kuna ta maal elab, siis on ta treeningu võimalused õige viletsad, paremate võimalustega võiks meest kütutada Eesti parimatega sel maal. Teistest saavutustest oleks nimetada noore 18-a. H. Tiimani kaugust 6.10 m ja J. Leetsmani kõrgust 1.66 m. kes ajas sealjuures lati 1.71 m pealt paaril korral kergelt alla.

Parimatest meestest ja saavutustest oleks nimetada 1929. a.:

Joh. Leetsman — 100 m 11,9, 200 m 24,3, 400 m 54,2, 1000 m 2.53,2, 110 m tõk. (91,4 sm.) 16,4, kõrgus 1,66, kuul 11,68 ja ketas 33,02. **A. Leesman** — 100 m 12,0, 200 m 25,4, 400 m 55,1 ja 1500 m 4.44,6. **H. Tiiman** — kaugus 6.10 m, kõrgus 1,55 m, kolmik 11,86 m, ketas 32,84 m. **A. Espenberg** — 60 m 7,4 ja 100 m 11,7. **O. Neider** — 100 m 12,0, kaugus 6.06 m, kõrgus 1,50, kolmik 11,63 m.

Oda on visanud V. Vabi 44.40 m ja teivast hüpanud E. Piilbusch 2,80 m.

Teatejooksudest on kaitseliidu meeskond jooksnud 4x100 m — 48,8 sek. ja 800+400+200+200 — 4.03,0.

Valusalt annab ennast tunda kohase spordiplatsi puudus. Asi on siiski liikuma pandud, on moodustatud staadioni komitee ja väikeseid summegei on selleks juba olemas, tarvis vaid pihata hakata, kuid takistuseks on jälle kohase maala puudus, milles pole veel selgusele jõutud.

Haapsalus ja kogu Läänemaal on sport hoogsal tõusul ning peatselt võib Haapsalu teiste kodumaalinnadega käsi-käes sammuda, et viia kõrgele väikese kodumaa kehakultuuri ja mäletada seda aega mil öeldi: „Ah Läänemaa, sealt ei tule midagi, Läänemaa on meie kodumaa mahaäänunud nurk.“

Eesti Talvespordi liidu ametlik teadaanne.

Käesolevaga teatab liidu juhatus, et korraline asemikkude kogu koosolek peetakse Tallinnas, Sportbüroo ruumes, Vene tän. 11-a — 10, pühapäeval, 24. novembril, s. a. kell 10 homm., alljärgneva päevakorraga:

- 1) Koosoleku juhatuse valimine.
- 2) Mandaatkomisjoni valimine.
- 3) Eelmise asem.-kogu protokoll kinnitamine.
- 4) 1928./29. a. tegevusaruanded.
- 5) 1929./30. a. eelarve.
- 6) Uute kohtunikude kinnitamine.
- 7) Esivõistluste kohtade määramine.
- 8) Liidu põhikirja muutmine.
- 9) Osakondade kodukorra vastuvõtmine.
- 10) Valimised põhikirja järgi.
- 11) Keskliidu asemikkude valimine ja
- 12) koosolekul algatud küsimused.

Asemikke palutakse varustada kirjalikkude volitustega, vastasel korral pole saadetud asemikul hääleõigust.

Kui määratud ajaks põhikirjas nõutud arv liikmeid kokku pole tulnud, peetakse samas kohas ja sama päevakorraga 1/2 tundi hiljem uus otsusevõimeline, kokkutulnud liikmete arvu peale vaatamata, koosolek ära.

Rohket osavõttu lootes

Eesti Talvespordiliit.

Eesti Spordi Selts Kalev teatab, et seltsi alaline võõras Osvald Treumuth, kui elukommete poolest seltsile mitte vastuvõetav isik, on liikmete nimekirjast maha kustutatud ja palub liidu registratsioonist Kalevi nimekirjast maha kustutada.

Liidu juhatus otsustas O. Treumuthi registreeritud sportlaste nimekirjast maha kustutada ja soovib liitunud spordiühingutele teda tulevikus liidus mitte registreerida.

Tööväe liidust ületulnud Herbert Tiivile lubada 1. jaanuarist 1930. a. peale Pärnu spordiselts Tervise nimel võistelda.

Liidu esimees: R. Saulman.
Sekretäri eest Ioh. Villemson.

Kõiksugu sporditarbeid soovitab mõõdukate hindadega

kaubamaja „SPORT“.

Tallinn, Narva m. 19.

Kõnetr. 23-00.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

O.Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Soovitab võimlemise trikoosid, -pükse,

korv- ja võrkpalle, Ameerika korv- pallisaapaid,

ping-pong'i mängu ja palle,

tennismängijatele toa tennismängu aparate ja kõiki muid sporditarbeid.

Suurimal määral energiat vajab igaüks, kes väsitava teadusliku töö kõrval end intensiivselt pühendab spordile.

OVOMALTINE

sportlaste toiduainena ja energia allikana on kergesti seediv ja meeldiva maiguga.

DR. A. WANDER A.-G., BERN, SCHWEIZ.

Saadaval kõikides apteekides ja rohucauplustes.

Pealadu: A.-S. „EPHAG“, Tallinn, Harju t. 41 ja Narva mnt. 42.

Tartus: Lille tän. nr. 1.